

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 3CoE/35/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6715208006
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Dušan Ďurian
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2016:6715208006.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, vo veci oprávneného S. V., nar. XX.XX.XXXX, bytom v O. J., X. S. Č.. XXX/XX, zastúpeného
JUDr. Dášou Brázdilovou, advokátkou so sídlom vo Zvolene, Trhová č. 992/1, proti povinnej M. V., rod. Y., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom I. O. J., X. S. Č.. XXX/XX, v súčasnosti bytom I. L., G. V. XX, o nariadenie výkonu rozhodnutia o úprave styku oprávneného s maloletými deťmi O. S. V., nar. XX.XX.XXXX a D. V., nar. XX.XX.XXXX, obidve bytom I. L., G. V. Č.. XX, obidve zastúpené Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Zvolen, ako kolíznym opatrovníkom, o odvolaní povinnej proti uzneseniu Okresného súdu Zvolen č. k. 5Em/3/2015-28 zo dňa 01.12.2015,

rozhodol:

Uznesenie okresného súdu **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým uznesením okresný súd uložil povinnej pokutu v sume 200,- € podľa § 273 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O. s. p.“). Na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že povinná vôbec nezabezpečuje realizáciu rozhodnutia o úprave styku oprávneného s maloletými deťmi tak, ako jej to ukladá právoplatné súdne rozhodnutie; neprihliadol na tvrdenie povinnej, že maloleté deti styk s oprávneným odmietajú, pretože je povinnosťou povinnej ako matky maloleté deti na styk s oprávneným riadne pripraviť a to aj po psychickej stránke, ktorá má spočívať v pozitívnej stimulácii maloletých detí na stretnutie s oprávneným; keďže styk oprávneného s maloletými deťmi v zmysle právoplatného súdneho rozhodnutia sa vôbec nerealizuje so zavinenia povinnej, ktorá nevie maloleté deti na stretnutie s oprávneným po psychickej stránke pripraviť a neboli zistené ani objektívne prekážky, ktoré by mohli byť dôvodom na odmietnutie odovzdania maloletých detí oprávnenému, dospel okresný súd k záveru o splnení podmienok na uloženie pokuty povinnej.

Proti uzneseniu okresného súdu podala povinná včas odvolanie zo dňa 18.12.2015 (č. I. 35-35 spisu). V odvolaní uviedla, že od 13.11.2014 nežije s oprávneným v spoločnej domácnosti, ktorú s maloletými deťmi opustila z dôvodu zlyhávajúcich rodinných funkcií, ktorých pôvodcom je alkoholizmus oprávneného a najmä jeho neprimerané agresívne správanie voči jej osobe ako aj voči maloletým deťom; úprava styku oprávneného s maloletými deťmi bola nariadená predbežným opatrením; styk oprávneného s maloletými deťmi sa nezrealizoval z dôvodu, že maloleté deti sa nechceli s oprávneným stretnúť z dôvodu strachu; uvedomuje si právo oprávneného na stretnutie s maloletými deťmi, ale ich rozhodnutie rešpektovala vzhľadom k uvedeným vážnym skutočnostiam týkajúcich sa konfliktnej povahy oprávneného a jeho nepredvídateľného správania v súvislosti s jeho závislosťou na alkohole a tým aj možného negatívneho vplyvu na psychický stav maloletých detí. Nesúhlasila s tvrdením okresného súdu, že k neuskutočneniu styku oprávneného s maloletými deťmi došlo jej zavinením, nakoľko nevie maloleté deti na stretnutie s oprávneným pripraviť po psychickej stránke. Je pravda, že ich vzájomný vzťah s oprávneným je dlhodobou narušený; oprávnený však nepochopil význam svojej úlohy pri výchove maloletých detí, keď počas ich spolužitia pozitívnym spôsobom nerozvíjal svoju

rodičovskú rolu; preto chápe maloleté deti, že odmietajú kontakt s oprávneným, ku ktorému nemajú vytvorený pozitívny citový vzťah a boja sa ho; je zložité pripraviť deti na stretnutie s oprávneným, s ktorým si nerozumejú a ktorého rešpektujú len zo strachu. Na záver navrhla, aby okresný súd nariadil pojednávanie, na ktorom budú vypočuté aj maloleté deti.

Oprávnený ani kolízny opatrovník sa k odvolaniu povinnej nevyjadrili.

Napadnuté uznesenie okresného súdu vydal vyšší súdny úradník a sudca v zmysle § 374 ods. 4 druhá veta O. s. p. odvolaniu povinnej nemienil v celom rozsahu vyhovieť a vec predložil na rozhodnutie odvolaciemu súdu.

Krajský súd ako súd odvolací preskúmal vec podľa § 212 ods. 1 O. s. p. bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p. a uznesenie okresného súdu podľa § 221 ods. 1 písm. h) O. s. p. zrušil a vec podľa § 221 ods. 2 O. s. p. vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.

Odvolanie povinnej je dôvodné.

Z odôvodnenia napadnutého uznesenia vyplýva, že k záveru o splnení zákonných podmienok na uloženie pokuty povinnej podľa § 273 ods. 1 O. s. p. dospel okresný súd na základe skutkového zistenia, že „povinná vôbec nezabezpečuje realizáciu rozhodnutia o úprave styku oprávneného s maloletými deťmi“, keď najmä nezabezpečuje „psychickú prípravu maloletých detí na stretnutie s oprávneným“. Odvolací súd však dospel preskúmaním veci k záveru, že takéto skutkové zistenie z predloženého spisu zatiaľ nevyplýva. Na zistenie, či povinná zabezpečuje prípravu maloletých detí na stretnutie s oprávneným nevykonal okresný súd žiadne dokazovanie. Z predloženého spisu okresného súdu naopak vyplýva, že povinná umožňuje (vytvorí možnosť) na stretnutie maloletých detí s oprávneným, maloleté deti však vždy toto stretnutie s oprávneným odmietnu (ako to vyplýva z písomnej správy kolízneho opatrovníka zo dňa 24.07.2015 a jej príloh). V prejednávannej veci je exekučným titulom predbežné opatrenie okresného súdu, podľa ktorého je má oprávnený právo stretávať sa s maloletými deťmi každý páry týždeň v roku v nedeľu od 09:00 hod. do 17:00 hod.; pre predbežné opatrenie je typické, že súd pred jeho vydaním podrobne nezisťuje skutkový stav (najmä nezisťuje názor maloletých detí na otázku nariadenia požadovaného predbežného opatrenia); z obsahu predloženého exekučného titulu (predbežného opatrenia) vyplýva, že tomu tak bolo aj v tomto prípade. V prípade, že exekučným titulom je predbežné opatrenie je podľa názoru odvolacieho súdu vhodné zaoberať sa vo vykonávacom konaní názorom maloletých detí (ktoré sú schopné vyjadriť svoj názor) na úpravu vzájomných vzťahov ich rodičov nariadenú týmto predbežným opatrením;

v týchto prípadoch nie je vhodné (t.j. rozporné so záujmom maloletého dieťaťa) viesť výkon rozhodnutia len administratívnym spôsobom, t.j. ex cathedra (tzv. „od stola“), keď z hľadiska prejednávannej veci je v záujme maloletých detí zistiť, či tvrdenie povinnej o odmietaní maloletých detí stretnúť sa s oprávneným je pravdivé a má reálny základ (k povahe pokuty za nepredanie maloletého dieťaťa druhému rodičovi a k nutnosti zisťovať dôvod negatívneho postoja maloletých detí k jednému z rodičov v konaní o výkon rozhodnutia pozri napríklad nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. II. ÚS 3489/2015 zo dňa 19.04.2016). Okresný súd si nedostatočne uvedomil, že predmetom núteného výkonu rozhodnutia o výchove maloletých detí (§ 272 O. s. p. a nasledujúce) je zabezpečenie realizácie povinností uložených právoplatným a vykonateľným rozhodnutím, ktoré nie sú plnené dobrovoľne, resp. nie sú plnené náležite tak, ako boli súdnym rozhodnutím uložené; tento nútený výkon rozhodnutia sa vyznačuje predovšetkým aktívnou účasťou súdu s preventívnym charakterom, ktorej cieľom je dobrovoľné plnenie povinností ustanovených v právoplatnom a vykonateľnom súdnom rozhodnutí; preto súd, skôr ako nariadi výkon, vyzve toho, kto sa odmieta podrobiť súdnemu rozhodnutiu alebo dohode, aby sa súdnemu rozhodnutiu podrobil alebo súdom schválenú dohodu plnil; v prípade, ak sa javí, že účel výzvy možno lepšie dosiahnuť pojednávaním, sudca je oprávnený nariadiť pojednávanie, v rámci ktorého môže vypočúť povinného, oprávneného, maloleté dieťa, zástupcu príslušného orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately alebo zástupcu príslušného orgánu obce (táto úvaha je výlučne na súde); pri úprave a následnej realizácii výkonu styku dieťaťa s rodičom, ktorému nebolo dieťa zverené do osobnej starostlivosti, treba rešpektovať aj právo dieťaťa na svoj názor, ktorý môže zahŕňať nechúť stretávať sa s rodičom z dôvodov rôzneho charakteru, spočívajúcich v osobe starajúceho sa rodiča ale aj v osobe oprávneného rodiča; je nevyhnutné hľadanie dôvodu, prečo dieťa odmieta styk s jedným z rodičov, a to nielen pre súd rozhodujúci

o nariadení výkonu rozhodnutia, ale predovšetkým pre rodičov detí; ak ide totiž o oprávnené odmietanie, v prípade, keď dieťa má vytvorený svoj vlastný odôvodnený názor, je otázne, či možno dieťa nútiť k stretávaniu (dieťa nie je vec, resp. len objekt rodičovských práv a povinností rodičov); samozrejme iba za predpokladu, že sú splnené podmienky pre záver, že ide skutočne o vlastný názor dieťaťa, ktorý si vytvorilo samo na základe všetkých relevantných informácií, ktoré mu boli nezávisle sprostredkované; pokiaľ rodič bezdôvodne zanedbal v priebehu dlhšieho obdobia svoj vzťah k dieťaťu, nestretával sa s ním, neprejavoval o neho záujem, nekontaktoval ho, svoje rodičovské práva nevykonával ani inak nezabezpečoval výchovu dieťaťa, hoci mu v tom nebránila závažná prekážka, potom nemožno následne dieťaťu vyčítať jeho snahu eliminovať tohto rodiča zo svojho života. Zo spisu nie je možné zistiť žiadne relevantné informácie o vzťahu maloletých detí k oprávnenému a možnom dôvode jeho odmietania z ich strany (v prípade, že toto tvrdenie povinnej je pravdivé). Na základe uvedeného zatiaľ neboli podľa názoru odvolacieho súdu splnené zákonné podmienky na uloženie pokuty povinnej napadnutým uznesením.

Na základe uvedeného odvolací súd uznesenie okresného súdu podľa § 221 ods. 1 písm. h) O. s. p. zrušil a vec podľa § 221 ods. 2 O. s. p. vrátil okresnému súdu na ďalšie konania a nové rozhodnutie; o trovách odvolacieho konania odvolací súd nerozhodoval, pretože o trovách konania nerozhodol ani okresný súd (§ 224 ods. 4 O. s. p. per analogiam)

V ďalšom konaní okresný súd predovšetkým zabezpečí podklady pre rozhodnutie za účelom zistenia názoru maloletých detí na stretávanie s otcom; za týmto účelom sa môže oboznámiť aj so závermi znaleckého dokazovania v prebiehajúcom konaní o rozvod manželstva rodičov maloletých detí a úpravy výkonu ich rodičovských práv a povinností na čas po rozvode (ktoré podľa obsahu spisu prebieha pod sp. zn. 5P/36/2015), resp. vykonať ďalšie úkony nevyhnutné pre zistenie skutkového stavu v rozsahu nevyhnutnom pre rozhodnutie.

Toto rozhodnutie prijal senát krajského súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je odvolanie prípustné.